

Sygn. akt III UK 112/15

POSTANOWIENIE

Dnia 10 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z odwołania E. R.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K.
z udziałem zainteresowanych: J. [...] s.c., R. Sp. z o.o., O. Sp. z o.o.
o ustalenie obowiązku ubezpieczenia,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 10 marca 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 26 lutego 2015 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w R. wyrokiem z dnia 26 lutego 2015 r. oddalił apelację wniesioną przez ubezpieczoną E. R. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w P. z dnia 9 września 2014 r., oddalającego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K., ustalającej, że ubezpieczona E. R. jako pracownik u płatnika składek J. [...] S.C. nie podlegała obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od dnia 1 maja 2009 r. do dnia 31 stycznia 2010 r.

Ubezpieczona E. R. wniosła do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 26 lutego 2015 r., zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie prawa materialnego, to jest art. 58 § 1 k.c. w

związku z art. 300 k.p. oraz art. 6, art. 11, art. 12 i art. 13 ustawy o ubezpieczeniach społecznych (jak się zdaje, skarżące chodziło o ustawę o systemie ubezpieczeń społecznych).

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej skarżąca podniosła, że jej zdaniem skarga jest oczywiście uzasadniona. W ocenie skarżącej, „skoro przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przyjmują, że osoba spełniająca jednocześnie wymogi do objęcia ubezpieczeniami z dwóch lub więcej tytułów ubezpieczeń, może legalnie uiszczać składki z tytułu stosunku pracowniczego i jest zwolniona wtedy z obowiązkowego płacenia składek z tytułu działalności gospodarczej, to nie ma podstaw do uznania, że umowę o pracę ubezpieczona zawarła w celu obejścia przepisów. Skoro tak, to nie istnieją podstawy do wyłączenia jej z ubezpieczenia pracowniczego (emerytalnego, rentowego, chorobowego i wypadkowego)”.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie (sporządzone odrębnie od uzasadnienia podstaw kasacyjnych) winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie

będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Należy także przypomnieć, że powszechnie przyjmuje się, iż skarga jest oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone tą skargą orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurystycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437), jest możliwe do przyjęcia tylko wówczas, gdy orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 1963 r., II CZ 3/63, OSPiKA 1963 nr 11, poz. 286). Powołanie się przez autora skargi kasacyjnej na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje go zatem do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09, LEX nr 585777 oraz z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX nr 602695). Innymi słowy, jeżeli skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi, to powinien zawrzeć w niej wywód prawny, z którego ta oczywista zasadność będzie wynikała. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, LEX nr 602638).

Zdaniem Sądu Najwyższego, sposób sformułowania ocenianego wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala uznać jej za oczywiście uzasadnioną. Od początku wprowadzenia do Kodeksu postępowania cywilnego środka odwoławczego, jakim była kasacja, Sąd Najwyższy wyjaśniał, że jako sąd kasacyjny nie jest sądem powszechnym zwykłej, trzeciej instancji, a kasacja (obecnie skarga kasacyjna) nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od

każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w charakterze kasacji element interesu publicznego. Te same uwagi, co już wcześniej zostało podniesione, należy odnieść do funkcjonującej w obecnie obowiązujących przepisach skargi kasacyjnej. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (sporządzonym odrębnie od uzasadnienia podstaw zaskarżenia) skarżący, nawiązując do publicznoprawnej funkcji skargi, powinien zatem szczegółowo wyjaśnić, dlaczego jego skarga zasługuje na przyjęcie. Tymczasem, uzasadnienie wniosku skarżącej o przyjęcie jej skargi kasacyjnej do rozpoznania, to co najwyżej namiastka uzasadnienia, która jedynie formalnie spełnia wymóg formalny określony w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Jednakże w żadnym razie z treści tego uzasadnienia nie wynika, dlaczego Sąd Najwyższy miałby tę skargę przyjąć do rozpoznania. Precyzyjne określenie charakteru podnoszonej okoliczności jest zaś obowiązkiem skarżącego, a Sąd Najwyższy nie może domyślać się, co ma on na myśli.

Wniosek skarżącej o przyjęcie jej skargi kasacyjnej do rozpoznania w oczywisty sposób nie spełnia tak określonych kryteriów. We wniosku tym skarżąca wskazuje bowiem jedynie, że skoro przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przyjmują, że osoba spełniająca jednocześnie wymogi do objęcia ubezpieczeniami z dwóch lub więcej tytułów ubezpieczeń, może legalnie uiszczać składki z tytułu stosunku pracowniczego i jest zwolniona wtedy z obowiązkowego płacenia składek z tytułu działalności gospodarczej, to nie ma podstaw do uznania, że umowę o pracę ubezpieczona zawarła w celu obejścia przepisów. Równocześnie nie powołuje jednak tych przepisów. Nie wykazuje również w jakikolwiek sposób kwalifikowanej postaci ich naruszenia, polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co dawałoby podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu. Nieodwołanie się w części skargi kasacyjnej uzasadniającej wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania do żadnego przepisu prawa, uniemożliwia natomiast uznanie, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2005 r., III PK 67/05).

Ponadto, uzasadnienie wniosku jest bardzo lakoniczne, nie zawiera też żadnej argumentacji prawniczej, dającej Sądowi Najwyższemu możliwości

poznania i oceny powodów, które zdaniem skarżącej przemawiają za rozpoznaniem przez niego sprawy.

Dlatego też Sąd Najwyższy jest zdania, iż taki sposób sformułowania wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uniemożliwia jej przyjęcie.

Kierując się przedstawionymi motywami oraz opierając się na treści art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji swojego postanowienia.

I.n